

Han var finne : skizz /

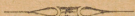
59 B Följetongsbibliotek, Wasa Tidnings.
[1885:] 4

„Han var finne.“

Skizz af —r—r.

(Wasa Tidnings följetongsbibliotek IV.)

Nikolaistad,
Wasa tryckeribolags tryckeri, 1885.

— Nej, mamma det här Nådendal tar lifvet af mig, utropade Lily Aal en strålande juldag, — vi måste bort härifrån! — vid dessa ord slungades stackars Chéri, — som legat och sofvit i sin unga herskarinnas knä ett godt stycke ut i gräset.

Apotekerskan Aal tittade för ett ögonblick förströdd upp från sin roman.

— Herregud, min kära pia, hvad har nu gjort dig så där nedstämd? Försök nu att finna dig kära barn. Inte skulle ju pappa ändå tillåta — — — — som har kommit hit för att sköta sin hälsa och lämnat apoteket och altsammans. —

— Ack, de papporna, de äro till enkom för att pina ihjäl sina döttrar! — skulle jag böra vara glad, när alt är så outhärdligt tråkigt här? Och när man nu enkom — som jag — kommit hit för att roa sig — — — — Hade jag vetat huru här var så hade jag bestämdt blifvit hemma med Boy och Walter hos moster Gustava! —

— Kära barn — — —

— Ja, just så mamma! — Ack, hvad skall man nu hitta på att göra? — Nej men se bara på Aura där, huru irriterande hon ser ut! — Aura hvad gör du? Broderar du i denna hetta? Hvad du är rysligt tråkig som bro — de — rar! Uff, se hur du får mig att gäspa! —

— Kära Lily! — Aura, Lilys kusin och fostersyster skrattade lugnt. — Skratta inte, du borde snarare försöka att trösta mig. Lägg bort ditt arbete och kom ut på en stund. — Se där

är din hatt. — Nej, nej, inte ett stygn till! Nu gå vi — och hundkräket skall med! — Chéri, ici! Skada att det inte ens är afton så att man skulle kunna gå upp på klosterbacken och se på solnedgången. Så här på dagen får man nöja sig med att spatsera i skuggan af fru Enqvists potatesland. Härliga Nådendal! —

— Så söt du är i dag, — Lily, anmärkte Aura under det de gingo, — den där nya hatten klär dig aldeles utmärkt. —

Lily log litet, — helt litet. — All ting klär en — som är från Paris, — svarade hon i likgiltig ton. — Den här har ju enkom blifvit vald åt en blondin. — Men är det inte sant, Aura, att här är förfärande tråkigt? Inte en enda förlofning eller något annat intressant på hela tiden. Jag tänkte att hvarje dag vid en badort skulle vara som en förtjusande fésaga, så att man knapt skulle nännas sofva en enda natt. Åtminstone borde det där finnas ett rikt urval af intressanta herrar, somlige sådana där mörka dystra som Marlitts hjältar, somlige åter fina och spensliga som gardeslöjtnanterna i Helsingfors. Men — inte ens det! Tänk nu på våra herrar här! Härads höfding Benzin ser visst rätt hyggelig ut och dansar inte så illa, men han kan inte tala om annat än duscher och diet — —

— Vet du, Lily, han är värkligen sjuk. —

— Kanhända, men man får inte vara tråkig vid en badort! — Och så magister Hansen, — usch, han är seg som en tre dagar gammal bagartårta — —

— Kära Lily, jag tror han har ett godt hjärta, — och så är han så förtjust i dig —

— Kanske. Och så ha vi den där possessionaten. Han är åtminstone omöjlig som roman-

hjalte. — Nå, du har ju i alla fall din kapten.

— Tala inte om honom! Han är till hälften rysse.

— Nå men han har ju vuxit upp i Finland och gått genom finska kadettkåren.

— Hvarför skall han heta Lentimoff. Det förargar mig. — Och så är jag så utledsen på honom, därför att han ännu aldrig blifvit ledsen på mig.

— Ja, kära Lily, — förlåt att jag säger det, men nog skulle jag mången gång i hans ställe blifvit alldeles utom mig. —

— Naturligtvis. Hvarför blir han inte det? —

— Han är så förskräckligt förtjust i dig.

— Till exempel i går på soiréen — — —

— Åh, det bevisar bara dumhet.

— Tyst, där kommer han. —

— Åhnej, det är inte han och för resten kan det vara detsamma. Ja, här är tråkigt, jag upprepar det. Några eländiga utfärder, enformiga kaffekalas på Alphyddan, ett par sällskapspektakel —

— Och det säger du som själf hört till muntrationsdirektionen. — —

— Ja, det är för att här icke finnes förmågor. Tänk huru illa de spelade. —

— Utom du! — Du fick ju så mycket beröm. —

— Tyst, det tyckes värkligen vara kapten Lentimoff och „den oåtkomlige“. Seså, nu viker *han* igen in på en sidoväg, för att icke möta oss! Kan man inte bli förtretad med mindre? En ung man som varit tre veckor på orten, utan att låta presentera sig för oss, — — — hvilken gränslös oartighet och likgiltighet! —

— Ja, isynnerhet emot dig, som är denna badsejourns drottning, — ty det är du ju Lily, fastän du är den yngsta af oss alla. Kaptenen berättade mig att alla herrarne äro ense därom. —

— God morgon mina damer! — Aura hälsade vänligt. Lily lät egentligen blott Chéri, som satt på hennes arm, göra en böjning på hufvudet.

— Hvilket förtjusande möte, — sade kaptenen med en smäktande blick.

— Chéri tyckes vara af samma åsikt, — svarade Lily.

— Fröken Lily ser så fraiche ut som alltid, — jag vet ej rätt hvad ni påminner om, en daggbestämt ros — —?

— Och kapten ser i dag ut som ett skrynkligt nummer af Åbo Tidning, eller ett lösryckt blad ur någon roman.

Kaptenen snodde sina ljusa mustacher och såg ut som om han ej rätt visste hvad han skulle tänka.

— Du är oartig, söta Lily, — påminte Aura.

— Herregud, är jag oartig! — Är jag oartig emot er, kapten Lentimoff? —

Den tilltalade bugade sig brydd.

— Oartig, — jag vet icke just det — men onådig, i högsta grad onådig, min fröken. —

Kaptenen såg på Lily och försökte ge sina ljusa ögon uttryck.

— Nåja, — jag är utledsen vid Nådendal och er och hela världen, — det är altsammans. Och ännu måste vi dväljas här par tre veckor! Det kommer att ta lifvet af mig. Men apropos! Ni har inte hållit ert löfte att presentera „den oåtkomlige“ för mig. Se, huru försumlig ni är!

— Icke haft tillfälle därtill? Hvarför gjorde ni det icke i går på soiréen? Tyst, jag vill inte höra några ursäkter! —

— Hvad heter han? — sporde Aura.

— Tanner, magister Tanner. —

— Är han tysk? — frågade Lily.

— Han säger sig vara finne. —

— Finne! Usch, hvad är det? Det är bara ett sätt att tala. Alla finnar äro ju bönder. —

— Han sade sig vara af finsk allmogesläkt och förklarade för mig att Tanner skulle betyda något på finska. —

— Det är bara af det där moderna pratet! Han är af tyskt ursprung, det kan jag försäkra er, Tanner, — det liknar ju alldeles Tannhäuser. Huru skulle ett finskt ord kunna likna något bildadt språk? Tro inte på sådana sagor kapten. —

— Som fröken behagar. Men hvarför vill fröken nödvändigt göra hans bekantskap? Tycker ni kanhända att han ser intressant ut? —

— Han ser ut som en högmessotext, som en predikobok i enkelt band, jag skulle vilja veta hvad en sådan har att säga. —

Senare på dagen råkade samtalet igen falla på Tanner. Pappa apotekaren hade äntligen riktigt gjort hans bekantskap på badhuset och var förtjust.

— Se det är en karlaktarl det! En sådan man skulle du ha, Lily! — Och han nöp sin dotter i den fina kinden.

— Ja, jag tror jag tar honom, pappa svarade Lily fermt. — Det bör bli roligt att kommandera en sådan där tvärvigg. Men jag är litet rädd för att hans lugn för mycket skulle reta mina nerver. Det vore ohälsosamt. — Och tänk mamma, så kallar han sig Paavo. — Lentimoff

berättade det, — det låter så fattigt och groft som vadmal. Tycker pappa att man skulle täckas berätta för någon att man hade en man som hette Paavo!! —

Pappa skrattade så innerligt belåten och mamma blickade beundrande på sin dotter.

— Skulle någon tro, pappa, att barnet nyss fyllt sexton år?

— Nej-nej, men — hon brås väl på dig. —

Det var på en utfärd de äntligen blefvo bekanta — Lily Aal och Paavo Tanner. Han råkade trampa henne på foten helt eftertryckligt och hon gaf till ett utrop, icke ett sådant där litet näpet „aj“, som så ofta kommer öfver unga flickors läppar, utan ett riktigt skri af smärta. Han hade då plötsligt gripit tag i hennes arm för att stödja henne och framstammat ursäkter och det var ett uttryck i hans ögon och hela hans väsende som smög sig djupt in i hennes sextonåriga hjärta. Men inom några ögonblick var kaptenen åter vid hennes sida och öfvertog under tusen ack och ve rollen af hennes beskyddare för aftonen. Hon var så onådig som möjligt, men hvad hjälpte det. — Den oåtkomlige hade åter dragit sig undan.

Samma afton såg sig Lily noga i spegeln. Hon kastade nästan föraktligt tillbaka sina så mycket beundrade ljusa lockar och nickade missnöjd emot den förtjusande bilden i spegeln.

— Det ser ut som om han als icke skulle bry sig om alt det där — sade hon och ref i de långa lockarna, — andra äro alltid färdiga att göra sig till narrar för min skull. Och jag kan icke tåla hans likgiltiga uppsyn. Jag hatar

honom. Redan för två tre år sedan sade man mig dumbeter öfver mitt utseende och nu har jag ändå icke blifvit en skönhet, — icke en oemotståndlig skönhet, efter det åtminstone finnes en som kan gå mig fullkomligt likgiltigt förbi. Fy, endera skall man vara en fullkomlig skönhet, eller ock skall man icke det minsta syssla med sitt utseende och bråka med sina toiletter!

Men hvad kunna vi kvinnor annat göra. Står det icke i själfva bibeln att vi må se till huru vi skola behaga männen. —

Följande dag var blåsig och ruskig. Pappa var på badhuset, mamma hade hufvudvärk, kusin Aura hade gått ut att spatsera. Lily satt ensam i salen med de i ljusblått klädda fötterna bekvämt upplagda på en stol och en två gånger genomläst roman bredvid sig. — Magister Tanner, — anmälde uppasserskan. — Lily hann blött rusa upp så stod han där. — Ah, han kunde således ändå icke låta bli att komma! —

— Jag kom för att fråga huru det är med den sjuka foten, — sade han enkelt och såg als icke förälskad ut. Lily kände att hon rodnade alldeles som föregående vinter i skolan. Hvarför ville orden icke fram? Hon kände sig ju aldrig tvungen i andra mäns sällskap. —

— Åh, den är icke så illa, — sade hon slutligen harmset, — men nog tänkte jag i går att ni var en barbar. —

Han log. — Ni hade icke så orätt i det. När en man lefver endast med sina böcker, blir han lätt mycket oskicklig i sällskapslifvet. —

Hvad var det? suckade han eller inbillade hon sig det? Saknade han något i sin ensamhet? Hade något gjort intryck på honom? Hvad tänkte

han om henne denne finske björn? Hon vågade icke se honom rakt i ögonen och likväl försökte hon gång på gång att göra det.

Han frågade hvad hon läste. — Marlitt! — ja så, och för andra gången! — Han sade icke ett ord vidare, men hon kände att han smålog. Nu föraktar han mig, tänkte hon förbittrad.

— Jag kan naturligtvis icke läsa filosofi som ni, — sade hon spetsigt. Hon hoppades att detta lilla utfall skulle förtreta honom. Men det såg icke så ut. — Om vi skulle läsa sådana torra saker, så skulle vi bli lika bortkomna som herrarne, — tillade hon. Han såg blott på henne.

— Ni bryr er icke om hvad jag säger, ni finner mig barnslig, — sade hon hett. — Neka icke därtill! —

— Hvarför skulle jag neka till det? Ni är naturligtvis barnslig. Det är väl ingenting ondt i det? —

— Jag ber att få underrätta er att jag redan sista våren fyllde sexton år och vid den åldern är en kvinna fullvuxen. — Hon kände att hennes röst darrade af rörelse. Men nu skratade han — ett djupt, vackert, egendomligt skratt, som dref blodet till hennes kinder och ryckte henne upp från hennes plats. Hon ilade till fönstret. Skulle icke någon snart komma och befria henne från denne underlige, oåtkomlige man, som upprörde henne genom sin blotta åsyn? Och hvad var det som drifvit henne att göra sig löjlig inför honom!

Andtligen kom pappa apotekaren från badhuset och det blef ingen ända på hans välkomsthälsningar. Herrarne försvunno snart i en blå

rök och Lily drog sig tillbaka. Hon syntes icke till ens vid middagen. Hon låg och gret uppe på sitt lilla rum. Hon tyckte att hon lidit ett nederlag, men hon visste icke rätt hvarför hon skulle tycka så. Hon sade sig själf att hon aldrig mera ville se Paavo Tanner.

Men efter den dagen kom han rätt ofta till hennes fader. Lily satt då ibland i ett hörn af rummet och lekte med Chéri eller hämtade hon en pipa eller toddy åt pappa. Hon hade just ingenting att säga magistern, ty det var omöjligt att tala med honom på samma sätt som med kapten Lentimoff och de andra herrarne. Han talade icke häller med henne, — han var ju icke van vid fruntimmer. Men han såg på henne ibland, ja kanske var det till och med ofta. Hon tordes icke observera honom så mycket att hon skulle kunnat blifva riktigt säker därpå. Hvarför skulle han se på henne? Kunde hon inte få sitta i fred i sitt hörn och leka med lilla Chéri? Hon brydde sig ju icke det ringaste om honom!

Emellertid företog kaptenen sig att bli svartsjuk.

— Hvarför tillåter ni den där förskräcklige finnen att gå hos er alla dagar? — frågade han slutligen.

— Kan jag rå för hvad pappas bekanta behaga göra? —

— Mais mon Dieu, vi bli ju de dödligaste rivaler! Vill ni ställa till duell i lilla Nåndal? —

— Bravo! — utropade Lily klappande i händerna. Det är det bästa ni sagt på hela sommaren. Någonting måste här ju hända, annars har man rakt för intet underkastat sig alt

det där drickandet och duschandet och motionerandet. —

— Gudskelof, — suckade apotekerskan efter en besvärlig^e spatsertur, — nu är det jämt sju veckor sedan vi reste från Helsingfors och efter en vecka få vi då resa, — eller huru sade doktorn, pappa lilla? —

— Ja, min brunskur blir slut då, — instämde pappa.

Nå men hvad tänker mamma på! — utbrast Lily, — hör du Aura, tänk dig att nu redan resa tillbaka till det dammiga Helsingfors, till det odrägliga, tomma Helsingfors i augusti midt under den präktigaste badsejour! —

— Min kära pia, jag trodde —

— Nej, kära mamma, tro ingenting! Nog kan du väl gissa att jag som andra unga tycker en smula om att dansa och roa mig, — är det så underligt? Håll med mig, Aura! —

— Jag måste hem till apoteket, — började pappa.

— Och gossarne, — sade mamma.

— Herregud, ett apotek, — utropade Lily, — nej, kan man tänka, ett apotek! — hör du, Aura! Kan inte människorna få piller och droppar så mycket de nånsin kunna önska, utan att pappa skall vara där? Hör du, gubbe, du behöfver inte mera prata om ditt apotek. — Och gossarne, mamma! Boy och Walter må som prinsar hos moster Gustava.

Pappa skrattade, mamma såg beundrande ut och kusin Aura gillande, och så beslöts att man åtminstone skulle dröja litet utöfver den ut-

satta tiden och därunder roa sig så flitigt som möjligt.

— För hvems skull är det du vill dröja här, Lily? — frågade Aura om aftonen då hon satt på Lilys sängkant.

— Fy, så kallt här är! — Lily drog täcket nästan öfver hufvudet, — hur kan du tro att det är för någons skull? Det är naturligtvis därför att jag nu småningom vant mig vid stället och människorna här. —

— Men vet du hvad, den „oåtkomlige“ är bestämdt förtjust i dig och jag är glad däröfver, jag tycker han ser så bra och hygglig ut.

— Så du kan prata, Aura, han är förtjust i sin filosofi! —

— Nå men hvarför kommer han då hit?

— För att prata med pappa naturligtvis —

— Hvarför sitter du då inne? —

— För att förtreta honom, förstår du? —

Pappa hette Bartholomeus och den dagen hade alltid blifvit firad så grundligt, att pappa mången gång kände sig helt uttröttad af hela stäten.

— I år skola vi ha en utfärd, mamma föreslog Lily, — en riktigt präktig utfärd till exempel till Gullranta, och så bjuda vi alla våra bekanta, ha middag ute och kaffe, som vi själfva koka och om aftonen bjuda vi på Augusti månsken — —

— Ifall det inte blir mulet, — inföll Aura.

— Fy, Aura hvarför skulle det bli mulet? Nej, det blir en härlig dag. —

Och en härlig dag blef det. Alla närmare bekanta voro med och alla mer och mindre bekanta ungherrar och magister Tanner, — pappa måste väl få sin vilja fram, — sade Lily; kap-

ten Lentimoff var hänryckt af Lilys behag och middagen var utmärkt och hela tillställningen lyckad. Aura och Lily i fantasidräkter, förestälde kokerskor, en pålitlig madam tillagade maten och kokade kaffet. Kaptenen och andra ungherrar fingo hjälpa med att skölja kopparne och kaptenen slog sönder en för att sedan få göra knäfall för Lily och be om förlåtelse. På eftermiddagen dansade man i gröngräset och Lily tog sig ut som en fé i sin rosenröda dräkt. Men nöjd var hon icke. — Kan ni icke låta mig hvila ett ögonblick, — sade hon förtretad till kaptenen, — jag får ju lungsot af alt det här! —

Tanner han hvilade minsann, — hade icke besvärat sig på hela aftonen. Han låg bekvämt utsträckt i gräset — långt borta från de dansande och reste sig till hälften upp då Lily en gång i förbifarten tilltalade honom.

— Ni har det minsann bra, ni. Dansar ni aldrig? — Nej. — Hon gick hastigt förbi honom och försökte föreställa sig att han kom till henne och bönföll om en vals, — en enda blott, — som kapten Lentimoff brukade säga. Och hon svarade — nej, omöjligt, jag har redan lofvat bort så många — — — Jag vill aldrig mer tänka på honom, — sade hon sig beslutsamt.

Allting var undansatt, båtarna vid stranden i ordning, men ungdomen i salen stormade ännu fram i den sista françäsen och fruarna i den lilla kammaren innanför småpratade om ditt och datt, — om när den ena eller andra af dem hade blifvit gift, huru illa det var att vara länge förlofvad, m. m.

— Nå, Lily min pia, hur är du här? utbrast apotekerskan plötsligt.

— Jag började må illa därinne i hettan, mamma, och fick en annan i mitt ställe. —

— Så, så, nå förkyl dig inte nu — där vid det öppna fönstret. —

— Ahnej, mamma, — jag ser bara på det härliga månskenet, — och hon satte sig upp på fönsterbrädet.

Därute var det härligt. Månen gjöt sitt sken i breda floder öfver det mörka vattnet. De första stjärnorna tittade försiktigt fram emellan lätta moln. Öfveralt skönhet, stillhet, harmoni. Nedanom fönstret stodo några höga buskar som sågo ut som hemlighetsfulla mörka väsenden.

— Ja, jag blef nu gift vid sjutton år, — sade apotekerskan med någonting som skulle föreställa en suck.

— Nå, på samma sätt går det med fröken Lily, — sade en af fruarna inställsamt. — Ahnej, Lily är så barnslig med alla herrar, att ingen skulle hitta på att tänka allvarsamt på henne. Hon får väl vänta en fem år ännu, — om hon als får någon. —

Lily spratt till. — Så du kan tala mamma, utbrast hon. Fem år, — fem hela år! Nej, nu skall jag säga dig något: gammal fröken vill jag inte bli, — det är det sista i världen, — utan är jag inte gift i dag efter fem år, så — ja, — så må hvem som hälst ta mig! Det säger jag högtidligt i allas närvaro. —

Ett skallande skratt och utrop af: se på barnet, — herreje den flickan! — kors i alla dar! — o. s. v. hördes om hvarandra. Men Lily, som fruktade att hon måhända återigen gjort sig löjlig, gled behändigt ut genom fönstret. Hon ämnade springa ned till stranden, men stannade i samma ögonblick som fastvuxen. En mörk fi-

gur stod framför henne, en hand räcktes ut, en manlig stämma talade. — Således i dag efter fem år har hvem som hälst rättighet öfver er, — jag skall komma ihåg det. —

Hon stod ett ögonblick som förstenad; hon kunde icke tala, icke skrika, icke röra sig. Hon kunde blott gömma ansiktet i händerna. Men hon visste att det var han „den oåtkomlige“, den förhatlige, — hon tyckte att hon måste kväfvas, förintas.

— Var icke så utom er, fröken Lily, — hon hörde att han log, — jag skall vara den allra siste. — Men då återfick hon besinningen och försvann som en fläkt.

Den aftonen träffades de icke mera. Hon grät nästan hela natten. En sådan grämelse, en sådan skam! Hvilket olycksöde hade fört honom till fönstret just i *det ögonblicket!* Nu skulle han väl anse att de voro så godt som förlovade. Men hon skulle nog visa honom

De sågo hvarandra blott på afstånd under de dagar som föregingo afresan från Nådendal, ty Lily undvek sorgfälligt hvarje möjlighet därtill. Men icke desto mindre voro dessa dagar odrägliga: dam och inpackning inne, regn och rusk ute, afskedsvisiter och följningar till ångbåten — — — Midt i allt detta friade kapten Lentimoff och fick en korg. Han tog den emellertid icke altför illa, utan lofvade att komma igen en annan gång.

På ångbåten kom Tanner rakt fram till Lily. Hon vände bort hufvudet och hennes läppar darrade.

— Adjö, fröken — sade han lugnt.

— Adjö, — svarade hon kort och utan att räcka honom handen. Därefter såg hon sig blyxt-

snabt omkring och fortsatte häftigt: ni må icke gå och inbilla er, att jag gifvit er något löfte. —

Ater log han den oförbätterliga människan!

— Nej, ingalunda, ni har endast gifvit ett löfte i allmänhet.

— Och var säker om, att jag kan hinna förlofva mig tio gånger till dess.

— Det tviflar jag icke det ringaste på.

Hon stod halft frånvänd, men han såg dock att tårar af förbittring begynte stiga henne i ögonen. Då blef han i en hast allvarsam.

— Ni får icke vara ledsen på mig, fröken Lily, för att jag råkade höra det som ingen man bordt få, sade han nästan rörd, men var säker på att jag aldrig skall missbruka ert ofrivilliga förtroende.

Det var så de skildes.

— Två år och två månader, Aura, kan du tänka dig det!

— Ja, så länge är det nu sedan vår sommar i Nådendal.

— Tänk, manne vi inte börja bli gråhåriga redan.

— Se dig i spegeln, Lily!

— Icke nu, jag kan icke tåla att se mig själf i papiljotter.

— Ah, jag tycker tillochmed de kläda dig.

— Du smickrar, Aura, men låt oss nu tala om någonting annat, — om dessa förunderliga två år, hvilka gått som en dröm.

— Nå, sista vintern mins du väl? Den som vid sjutton år kommer ut och genast blir den mest firade på alla baler i hufvudstaden, den må väl minnas det, — eller hur — Lily?

— Var jag verkligen mera firad än andra, än flere andra, du?

— Gör dig inte till! Tillochmed Tanner sade — —

— Tanner! Hvad i all världen har jag att göra med hvad han sagt!

— Jo, han sade strax när han kom hit då om våren, att du hade förändrat dig så mycket sedan vi träffades i Nådendal, att han knapt kunde känna igen dig. Fröken Lily har visst varit mycket med och blifvit observerad, sade han, hon är mycket förändrad. Jag frågade om det var till din fördel, men då teg han och såg ned.

— Tyst, hvem är det som bultar! —

— Åh, det är någondera af dina bröder naturligtvis.

— Tyst, pojkar låt bli att bulta. Vi ha stängt för i afton, gå ner på gården och omkring.

Utanför hördes en missnöjd gossröst mumla: Ack de flickorna, hvad de äro för ett huskors. Allting skall gå efter deras näbb och ändå göra de ingen nytta här i världen.

— De näsvisa pojkarne! utropade Aura, men Lily försjönk i tankar. Ett lif utan nytta? Tänk om äfven han tänkte detsamma! — — Och i morgon skulle man igen på stor bal — —

Paavo Tanner hade icke råd att lefva för sina nöjen. Om dagarne skötte han sin lärare-tjänst, om nätterna studerade han eller skref till en tidning hvilken han lofvat bidrag men på aftnarna tillbragte han gärna en stund hos apotekar Aals. Än satt han i gossarnes kammare och hjälpte Boy med latinet eller Walter med ma-

tematiken, än spelade han schack med apotekaren eller lyssnade till dennes historier från den tid han stått på apotek, med mera dylikt. Hade familjen främmande så syntes han sällan till. Med flickorna hade han under hela den föregående våren icke utbytt många ord och äfven nu såg det ut som om man finge köpa orden af honom. Att han och Lily hade en gemensam hemlighet, det kunde ingen ana.

Efter den första stora balen denna höst hade Lily blifvit sjuk och var något nedstämd en längre tid. Sviter af sista årets baler, sade doktorn, fröken Lily kan skylla sig själf, hur kan man vara nog oförnuftig att slita ut sig så där på ett år! — Och han ordinerade allt möjligt och besökte sin vackra patient alla dagar och var så intresserad af henne som de flesta andra unge män. Sålunda blef Lily snart bättre, med tillhjälp af tid och järn, och måste litet ut för att förströ sig och inom kort var hon jämte mamma och Aura i full fart igen med att vandra från konserter till baler, från baler till teatern, därifrån till middagsbjudningar och så om igen, allt efter som det föll sig. Pappa och gossarne voro vanligen hemma och Tanner oftast med dem. Därför kunde det också hända att han fick vara med om härligheten när Lily i full paryr kom att visa sig för pappa. — Nå, roa dig nu, min pulla, sade pappa då helt förtjust, — akta dig nu bara, att du icke förkyler dig. Men Tanner sade intet, såg blott ned i någon bok och sade sitt evinnerliga: adjö fröken.

Skall han icke kunna förmås att visa ett större intresse? — frågade Lily sig afton efter afton. — Det är rent af förnärmande att visa en ung flicka en sådan likgiltighet. Och hon be-

gynte med ett helt balårs erfarenhet eftersinna hvad det var som tjusade männen. Hon hade lärt sig ett och hvarje i den vägen, men — Paaivo Tanner var ju icke lik någon af dem hon kände.

— Vet du hvad, Lily, — ja, du har väl redan hört det, att Boy och Walter nu skola flyttas öfver till den finska afdelningen i normalskolan?

— Ja, jag har hört det, Aura.

— Ja, din mamma sade, att det är bara Tanners intriger. Han skall vara en orimlig fennoman, fastän han så väl kan förstålla sig hos oss. Fennomanerna äro alldeles som jesuiterna sade din mamma; de söka öfveralt att få ungdomen i sina händer. — Lily log. — Mamma får snart höra en nyhet till. Jag tänker börja läsa finska. —

Aura var idel häpnad. — För hvem? — För Tanner kanske, om lyckan är god! Hvarför? Hvad är det för en nyck?

— För Tanner, — svarade Lily kallblodigt, ja, just för honom! Hvarför? Jo, därför att det snart blir lika modernt som att läsa engelska. Och till dess vill jag ha det undanstökadt. Jag tål icke som du vet att göra något just då när hela världen gör det.

Lily log ett mycket sägande leende.

— Aldrig blir jag klok på dig om jag än lefde i hundrade år, anmärkte Aura litet nedstämd. Men *icke* bryr du dig om finskan!

— Jo, jag har med ens blifvit förtjust i den.

— VILLE ni icke läsa finska med mig? — hade Lily plötsligt frågat Tanner en dag och då

hade det blixtrat till i hans öga och farit ett skimmer öfver hans ansikte, sådant hon ännu aldrig sett, men strax därpå hade han bitit ihop sina läppar, blickat ned och svarat helt kort: om ni så önskar.

Timmarna vidtogo. Man läste i det lilla fredliga kabinettet bakom salen. Lily satt i den blå soffan, som klädde henne, och Tanner på en stol tätt invid. Han hade en van lärares och hon en baldrottnings säkerhet, men det visade sig dock stundom att hon var honom öfverlägsen i själfbeherskning, ty när hon altför länge hade sett rakt upp på honom med de sköna blå ögonen, var han tvungen att rikta blicken på någon abessivus eller ablativus eller något annat dylikt i boken. Hon såg det med fröjd. Han måste känna mitt inflytande sade hon sig. Jag kan icke fördraga hans likgiltighet. Och ju längre lektionerna fortgingo desto tydligare tyckte hon sig märka, att hans likgiltighet var endast skenbar. Huru skulle hon kunna få tillfälle att sätta honom på prof? Han hade ju plågat henne så länge, denne man som hon icke kunde upphöra att intressera sig för.

Vid denna tid upprann en ny stjärna vid horisonten. Lentimoff som öfverste, som rik, — ty han hade fått ett arf, — som alla damers gunstling, visande Lily om möjligt större uppmärksamhet än förut. Mamma apotekerskan blef förtjust, ja, hon fick riktigt nytt lif. Nu kan man då orka öfver den här vintern, sade hon belåten, tänk en sådan lycka att den treffliga och hyggliga människan skulle komma hit. Nå, Lily, nu hoppas jag du är förståndigare än förut, så

att du inte genom din barnslighet stöter ifrån dig ett så i allo afundsvärdt parti. — Så talade fru apotekerskan, ehuru hon ingenting visste om den korg, hennes dotter vid badorten utdelat. Lily svarade ingenting. Hon ville icke låta genomskåda sig.

Men öfversten kom och gick numera nästan lika ofta som Tanner, och pratet fick lif i staden. Den firade Lily Aal är förlofvad med öfverste Lentimoff berättade man i staden och Lily log. — Ni får tro hvad ni vill, svarade hon väninnorna på balen och under de finska timmarne kunde det hända att hon drog upp sitt ur och sade: jäså, — ja, kanske vi sluta en tio minuter tidigare, jag lofvade öfverste Lentimoff och några andra att vara på skridskobanan precis klockan sex, eller — vi skulle gå att slå käglor, — öfversten och några andra, eller — jag undrar om jag skall gå på teatern i afton — öfversten berömde så mycket det eller det stycket. Hon fick då någongång nöjet att se Tanner lätt rynka ögonbrynen och pressa ihop läpparne eller se ned i boken. Ja, det var nu visst en triumf, men hvarför sade han aldrig något — det hade varit mera.

Öfverste Lentimoff var en trogen besökare af alla nöjen. Den är ju galen som icke försöker göra sig lifvet så angenämt som möjligt, var hans valspråk. Ständigt sågs han vid Lilys sida som hennes uppvaktande kavaljer. En gång fick han apotekerskan och Lily öfvertalade att gå på ryska teatern. Dagen därefter uteblef Tanner från sin timme. Där har du för det, sade Walter, Tanner föraktar dig för mycket för att komma hit, och Boy ropade hånande bakom dörren: öfverstinnan! Men nästa timme var Tanner sig

lik, lika lugn, lika oåtkomlig som förut. Om jag skulle kunna göra honom svartsjuk, tänkte Lily, glödande svartsjuk, utom sig af kärlek till mig, jag ville en gång äntligen se denna is smälta, detta hårda skal brista, för att se hvad därinom gömmes. Kvinnans mål är ju att bli älskad, om möjligt af alla, sedan kan hon själf välja.

Det kom ett afgörande ögonblick. Lily sammanträffade med Lentimoff på en bal i en senatorsfamilj. Där var mycket folk och Lily var mycket vacker och öfversten förnyade sin kärleksförklaring. Lily tyckte att någonting plötsligt snörde ihop hennes strupe, så att hon icke kunde tala. Slutligen svarade hon dock med ansträngning: Kom i morgon afton till oss klockan fem. Det var half fem hennes finska timme började. — Nu eller aldrig skall jag få se hvad han sluter inom sig, sade Lily.

Men hon kände likväl en ångest, som hon icke kunde förklara.

Paavo Tanner kom precis klockan half fem. Han försummade aldrig en minut.

— Vi kunna icke läsa i dag, sade Lily sedan de utbytt de första hälsningarna.

Han såg frågande upp.

— Jag skall ha ett samtal med — med en person här klockan fem. —

— Jaså. — Han steg upp för att gå.

— Nej, vänta ett ögonblick. Jag — — nu gälde det att observera honom, — det är öfverste Lentimoff som kommer hit — — — men nu måste hon se ned, — han talade med mig i går på balen — — —

Nu, — nu skulle effekten komma. Han skulle öfverväldigas af sina känslor och — hvem

vet hvad — —? Men nej, han mumlade blott någonting fullkomligt obegripligt, bugade sig och försvann innan hon kunde få fram ett ord. Hon sprang upp, full af förbittring och smärta. — Nåväl, utbrast hon gråtande, gå då, stolte finne, men nu har du också försummat det sista tillfället. Skulle jag vara nog svag att visa mina dåraktiga känslor. Nej, — nu skall jag visa honom och hela världen att jag icke bryr mig det bittersta om honom! -- Men oaktadt de stolta orden störtade tårarne i strömmar utför hennes kinder, och hon hade all möda att lugna sig för att kunna taga emot öfversten.

Det var en vecka senare. Hela huset hade varit upp och nedvändt en par dagar. Nu var dock allt i ordning och nu skulle Lilys förlofning med öfversten eklateras. Mamma apotekerskan gick omkring i sin tunga sidenklädning och låtsade sucka då och då, men kände sig kanske lyckligare än på sin egen bröllopsdag. Lily som med feberaktig ifver sysslade med sin toilett hade nöjet höra sin fästman förklara det hon var den vackraste brud en man kunde icke blott önska sig, utan äfven drömma om. Aura beundrade presenterna — isynnerhet det tjocka guldarmbandet samt de gedigna ringarna. Walter och Boy hade yttrat sig smått föraktligt om hela händelsen. — Hade det hälst varit Paavo! sade Walter.

— Ja, men han skulle icke vilja ha en sådan flicka som du, Lily, — invände Boy hänsynslöst.

— Lika litet som jag honom, svarade Lily spetsigt.

Pappa gick tyst omkring och rökte och sade hvarken det ena eller det andra.

Gäster anlände i mängd. Sist bland alla Tanner. Det var en animerad afton. Lily skratade och pratade oupphörligt, ingen skulle säga att hon icke var en glad brud! Hon fick en massa lyckönskningar jämte diverse afundsamma blickar. Ett sådant parti för en ung snärta! öfverste — och rik!

Man dansade naturligtvis ifrigt. Tanner hade för en stund dragit sig tillbaka till det innersta rummet. Han stod lutad mot kakelugnen med blicken fästad på golfvvet, då Lily plötsligt uppenbarade sig för honom.

— Gissa hvarför jag kom? sade hon brådskande. — För att be er om en dans, — hvilken som helst, — ni får själf bestämma. —

Hon stod framför honom i sin förföriska baldräkt; hennes kinder voro purprade som i feber, axlar och armar bländande.

Dansa? Han skakade på hufvudet.

— Jag vet ju att ni kan. Ni måste göra mig till viljes för denna enda gång. — Hennes röst var smekande och hon räckte ut sin hand. Han gjorde en häftig rörelse och det glödde till i hans blick. Hon måste slå ner sin. Hennes hand sköt han undan och gick, — gick utan ett ord.

Hon vred sina händer. Var det vrede han kände, var det — du store Gud, var det någonting annat? Hade hon trampat sin lycka under fötterna?

Nej, nej, han brydde sig icke om henne, det var klart som dagen, därför skulle nu också hennes enda uppgift bli att glömma alt hvad som varit och låta alla förstå att hon var en lyck-

salig brud. Och nu gick det från bal till bal, från middag till middag hos släktingar, vänner och bekanta och däremellan konserter och teatrar och uppköp i bodarne och rådplägingar med sömmerskor och väninnor. Lentimoff ville att bröllopet skulle firas redan påföljande sommar. Och apotekerskan tyckte att det var helt naturligt, — han var ju så förälskad och hade redan fått vänta så länge, — stackare. Hon upprepade detta allt jämt för husets väninnor och alla ansågo att bröllopet icke borde uppskjutas. En vänt annan tänkte redan på sin toilett.

Men det var fasligt hvad brudsorgen tog på Lily. Det utgjorde ett bekymmer för alla väninnorna, isynnerhet för dem som själfva hade ogifta döttrar. Hon var redan förut medtagen af allt det välsignade flänget, — sade de sinsemellan, hvarför skulle man också låta en ung flicka vara så förskräckligt mycket med, — nu har hon magrat dag efter dag så att hennes näsa blifvit helt hvass.

De bekymrade föräldrarne frågade slutligen läkaren till råds.

— Öfveransträngning, sade han buttert, — han kunde icke tåla öfversten. Så länge unga flickor anse för sin plikt att dansa sju gånger i veckan, kan man inte undra öfver att hälsan säger farväl.

Den som dock icke gitte sköta sin hälsa det var Lily. Gång på gång förkylde hon sig efter baler och soiréer och så satt hon inne på sitt rum i flere dagar, ville stundom icke ens taga emot sin fästman och var likgiltig för allting. Ofta smög hon sig under sådana dagar i fadrens rum och kröp upp i hans knä, såsom hon brukat altsedan hon var barn. Men så mycken

kärlek hon nu visade honom hade han aldrig i sitt lif fått åtnjuta. Och gubben tinade upp som drifvan om våren. Han talade nu ofta med tårar i ögonen om sin härliga dotter, som hade alla goda egenskaper på jorden, ehuru hon icke brydde sig om att visa dem för alla. Hans förtrogna var Tanner, — han hade ju ingen annan, ty mamma apotekerskan satt dagarna i ända dold bakom packor af tyg och drack kaffe med sömnerskan eller höll de treffigaste små rådplägningar om rimsor och plisseer och broderier, och dessutom hade hon aldrig brukat tala med sin man om annat än maten, barnens kläder och pigornas vårdslöshet.

Lily ville ingenting ha att skaffa med utstyret. — Jag vet ingenting som är så prosaiskt, förklarade hon bestämdt, — mamsell Sjöström och mamma få sörja för altihop. — Ja, det fingo de, ty Lily hade i en hast blifvit filosof. Hon kastade bort Marlitt och Werner och alla de andra „roliga“ böckerna från sin hylla, och sade till Auras gränslösa förvåning att hon aldrig mera skulle läsa sådana lögner, att lifvet var ingenting att leka med och mera dylikt. Äfven mot Walter och Boy hade hon blifvit annorlunda. Hon kunde nu ibland taga den sextonåriga Walter ut att spatsera med sig, eller låtsa med intresse åhöra Boys skol- och indianhistorier. Gossarne begynte också småningom korrigerera sitt omdöme om henne.

— Den där Lily är inte så dum som flickor i allmänhet, — sade Boy nu och då och Walter tillade: skada att hon knappast fått grundligt lära sig annat än dans och fransyska.

Med de finska timmarne hade det blifvit tvärt slut. Det var likasom en tyst öfverens-

kommelse och ingen talade mera om dem. Lily kunde icke mera förmå sig att på något sätt närma sig Tanner. Ofta grubblade hon dock öfver hvad det legat i hans blick den där ödesdigra aftonen, då han så utan vidare sköt undan hennes hand. Men hon kunde icke få det klart för sig. En afton hade Lily haft ett par väninnor hos sig. Aftonen gick under idel skämt och glam. Det präktiga armbandets beskådades å nyo, — den ena af de unga damerna knäppte det tillochmed på försök kring sin runda handled, — för att se huru det tog sig ut — öfverstens artighet, utseende, sätt och dans beprisades, det frågades om brudklädningen och annat därtill hörande. Lily hade pratat och skratat mest. Hon var nästan feberaktigt liflig, det var så hennes sätt på den sista tiden. Men plötsligt finga väninnorna mycket brådtom. Huru hade de kunnat så glömma tiden, — klockan var ju snart elfva och man visste icke i deras hem hvar de voro, — de hade redan gått ut i skymningen och icke kommit att säga till att de skulle dröja. Det hade icke heller ursprungligen varit deras afsikt. Huru skulle de nu komma hem?

Lily sprang upp. — Aura, vill du vara med om något roligt, något extra — utbrast hon — Ahja, visst vill du? Vi klä oss till jungfrur med duk på hufvudet och lanterna och så följa vi högtidligt flickorna hem. —

Allmän beundran och bifall. Så kvickt det var.

— Om vi blott våga, — invände Aura stillsamt, — tänk om någonting skulle hända!

Men hvad skulle väl detta någonting vara? Idel inbillning naturligtvis. — Jag är icke rädd för någonting nu för tiden, — försäkrade Lily

och Aura lät slutligen öfvertala sig. Hon smög sig till lanternan från köket och den intressanta färden anträdde under kväfdt skratt och många hviskningar. Väninnorna vandrade förut, Lily och Aura efter med lanternan. Men i portgången till väninnornas hem föllo jungfruarna frökarna om halsen och det blef ett allmänt skratande och kyssande. Och så begåfvo sig Lily och Aura på hemfärden.

Den var icke fullt så treffig.

— Fy, — sade Aura, — hvarför skulle vi just taga dukar. Tänk om någon gesäll — —
— I detsamma sågo de Tanner komma emot sig. De drogo hastigt dukarna ännu djupare öfver pannan, men inbillade sig att han sett på dem med en egendomlig blick.

— Tänk om han kände igen oss, — grufvade sig Aura. — Hvad skall han väl tänka om oss. Och tänk om de redan saknat oss därhemma!

Lily gick tyst framåt med hastiga steg, hon hade föresatt sig att icke bry sig om någonting ehvad det vara månne. Hon kände sig vara så underligt hård och trotsig, såsom på den senare tiden ofta varit fallet. Aura hviskade förskrämd att en mansperson följde dem på afstånd. Lily skrattade och påstod att det var ren inbillning, men det oakadt nästan hoppade hon till af förskräckelse då tvänne officerare helt oförmodadt utträdde ur en portgång och närmade sig dem. Flickorna ämnade tyst smyga sig förbi, men den ene af officerarne som var något högljudd, stannade plötsligt, bjöd Lily armen och frågade om de icke finge följa jungfrurna ett stycke. Den andre vände sig till Aura. Det var — Lentimoff. Men flickorna, liksom fattade af samma impuls,

vände tvärt om och rusade rakt mot den mansperson, som Aura så länge observerat.

— Hjälp oss, var så god och hjälp oss, ropade hon redan på långt håll till honom. Hon var alldeles utom sig af förskräckelse, så att hon icke ens märkte den hand hennes beskyddare utsträckte emot henne. Men Lily som genast anat hvem den obekante var störtade fram till honom, grep med båda händerna om hans arm och hängde sig vid den som ett hjälplöst barn. Hon darrade i hela kroppen och häftiga snyftningar bröto fram öfver hennes läppar. Tanner, som då han mötte de båda flickorna och kände igen dem hade vändt om, följde dem nu hem, under det Aura, som genast återhämtat sig från sin förskräckelse, ifrigt berättade om anledningen till deras lilla äfventyr som fått ett så obehagligt slut.—Ingen nämnde Lentimoffs namn, men alla hade känt honom. Tanner gick helt tyst med Lily vid sin arm och mumlade blott då och då ett svar till Aura.

Då de kommo hem störtade Aura genast uppför trapporna, men Lily stannade ännu ett ögonblick nere i förstugan. Hon hade släpt den arm hon stödt sig vid, men hon stod ännu framför honom, såsom hade hon väntat att han skulle säga henne något.

— Hvad ni måste förakta mig, — utbrast hon slutligen, — då han teg, — men — jag har aldrig älskat denne usling! — Ja, ni har lekt med honom som — med andra, sade han mellan tänderna och hans röst lät nästan skrämmande. — Lek icke mera, fröken Lily, ni vet icke hvilka demoner ni frambesvärjer i människans hjärtan. — Med dessa ord gick han. Lily stod kvar, tils Aura sakta ropade henne uppfifrån. Då vaknade

hon liksom ur en dröm och steg långsamt upp för trappan.

Slutscenen med öfversten var kort och icke mycket stormig. Han kom följande dag med sin sedvanliga bukett. Hon var blek och förgråten och bad honom genast om ett enskildt samtal. Han följde henne till det lilla blå kabinettet under den djupaste förvåning.

Där bröt det ut. Mötet från föregående afton blef i lifliga färger refererad af Lily, — hon hade hela natten läst öfver sitt tal så att det gick med glans. Hon gjorde sig själf nästan lika många förebråelser som honom. Vi ha båda varit eländiga och lättsinniga varelser, — nu vill jag åtminstone börja ett nytt lif, jag hatar och föraktar nu det lif jag hittils lefvat. Oss emellan är naturligtvis alt slut, — det behöfver jag väl knappast säga. — Lentimoff betraktade henne nästan oafåtligt i stum förvåning. Han förstod blott en ringa del af det hela, stackars karl. Alt det myckna ordandet om lättsinne och tomhet var för honom ett mörkt tal och huru hon kunde förebrå äfven sig själf, — det begrep han ännu mindre, gårdagens upptråde framstod dessutom för honom blott i dunkla konturer, insvepta i dimma, — han hade råkat sitta litet för länge på värdshuset just förrän han mötte de unga flickorna. Han trodde därför knapt sina ögon, då hon från en liten ask framtog hans ring, hon hade icke mera burit den på fingret — och lade den på bordet framför honom. Han tog den mekaniskt och skyndade bort, utan någon annan tydlig förnimmelse, än att detta var skandal, — en förarglig skandal och att han därför gjorde klokast uti att så fort som möjligt lämna hufvudstaden.

Men icke heller Lily ville längre dröja i Helsingfors. Hon hade fattat ett beslut, om hvilket hon talade äfven med Tanner, vid deras första sammanträffande efter den där besynnerliga aftonen.

— Jag måste bort härifrån, — sade hon och jag vet nu hvart, — doktorn har nu sagt att om jag vill bli frisk igen och duga till något, måste jag i par års tid allvarsamt sköta om min hälsa, — förordar gymnastik, — och nu far jag till Stockholm. Pappa har redan gifvit sin tillåtelse, — det gäller nu endast att få mamma öfvertalad. — Och nu skall jag säga er något: jag har äntligen vaknat. Jag föraktar mitt förra tomma lif, jag vill — — — det måste få något innehåll, — hvilket vet jag ännu inte, — men sedan skall jag icke mera behöfva förakta mig själf.

Tårar hotade att kväfva hennes röst och hade hon gifvit Tanner tid, skulle han väl ha sagt något, men hon såg icke uttrycket i hans ansikte, utan skyndade bort —. Det var deras sista samtal.

Hon reste med första öppet vatten, — på två år.

Det blef tomt i huset. Gossarne hade ingen att disputeras med, pappa kände sig rent af öfvergifven, Aura broderade mera än någonsin. Mamma apotekerskan var länge och väl otröstlig öfver den brutna förlofningen. — Hade jag blott fått råda, — suckade hon. — Inte får man räkna så noga med herrarne; den ene har en dumhet för sig, den andre en annan. Slutligen tröstade hon sig dock med att berätta för alla sina väninnor och bekanta: min dotter finner sig så väl i Stockholm. Hon studerar gymnastik och är så ofant-

ligt intresserad. Det är nu något så nytt, som man här i Finland ännu icke rätt förstår sig på. —

Pappa tyckte att sommaren aldrig ville ta slut, men den gaf dock slutligen vika för hösten och då blef det en grand bättre, ty då hade han ju Paavo. Ja, Tanner gick som förut i huset. Mamma apotekerskan kunde icke låta bli att stundom anmärka det han var en besynnerlig människa, och detsamma tyckte de flesta af hennes bekanta, men pappa blott log och teg och Walter och Boy nästan dyrkade honom. Apotekerskan försonade sig också småningom med gossarnes öfverflyttning till den finska normalskolan. — Om det nu ändå kunde bli folk af dem, så var det ju detsamma hvad de läste, — finskan är visst bred och ful men — —

— Den kommer väl till pass i framtiden, — tröstade pappa.

— Ja, och mamma skulle se Tanner på klassen, så skulle mamma icke förundra sig öfver att vi och våra kamrater förstå att sätta värde på honom; sade Walter. En sådan lärare! —

— Ja, ingen är som han, — tillade Boy.

Och mamma tröstade sig som sagdt. — Finskan blir nu väl också engång modern, — sade hon åt sina bekanta, — så brukade ju Lily också säga.

Ibland kunde apotekerskan smått reta sin man med att fråga hvarför „den där fullkomligheten“ — som hon kallade Paavo — icke gift sig. Apotekaren skakade då betydelsefullt på hufvudet och mumlade någonting om dåliga affärer, många bekymmer, onödig försiktighet och annat sådant. — Och dessutom, tillade han, har Tanner den åsikten att det icke är heder-

ligt af en karl att gifta sig, förrän han kan bjuda sin hustru ett hem, utan att skuldsätta sig. —

— Ah, han kunde ju uppsöka en rik flicka, — menade apotekerskan — det skall ju vara brukligt isynnerhet bland de där fennomaterna. —

Men då brummade gubben. — Nog lär det ha varit brukligt i alla tider, och bland alt slags folk, men sådant passar icke in med Tanners åsikter. — Nog tror jag likväl att det nu småningom börjar gå för honom. —

— Han kommer väl aldrig att gifta sig, ty han är icke det minsta fruntimmerskarl, — det var vanligen apotekerskans sista ord.

Lily var mycket snäll att skrifva, — det tyckte hela familjen. Ibland skref hon särskildt till hvar och en, och då fick pappa lejonparten. Det var märkvärdigt huru mycket hon hade att berätta honom. Men han fick också veta mera än alla de andra tillsammans, icke blott det som hade händt henne, utan äfven en stor del af det hon tänkte. Och så måste han igen ha en förtrogen och det kunde återigen icke bli någon annan än Paavo, — han hade ju ingen annan. Ibland stod det också sådant i brefven som pappa just icke hört så mycket om förut och då var det godt att få Paavo att förklara det. — I början kände jag en sådan Weltschmerz att jag trodde jag skulle få spleen, — skref Lily. Hvad menade hon med det? Och att hon kände sig så tom och öfvergifven och hopsjunknen som en gammal balhandske! Det var för besynnerligt, tyckte pappa, men han läste så många gånger om brefven, tils han kunde dem nästan utantill och då fann han dem helt naturliga. Det var dock det led-

sammaste att hon för det mesta var så nedslagen, att hon talade så illa om sig själf, — huru kunde hon det, — hon var ju den bästa flicka i världen, — tyckte inte Paavo det också? Och hvarför skulle hon kalla sitt föregående lif förspildt? Hade hon icke lefvat sig själf och alla andra till glädje?

Men Paavos uppsyn blef alt ljusare. Det var som om han sett solen gå upp efter en lång, ångestfull natt.

Walter och Boy prisade högeligen de bref de fingo. Där stod om gymnastikuppvisningar och nya rörelser, om kungen och drottningen, om Stockholmsgossarne med mera. Lily bodde i en familj där en hel hop bildade personer voro inackorderade, så att hon genom dem fick höra mycket nytt och intressant.

Frampå vintern växlade tonen i hennes bref till fadren. Hon hade blifvit bekant i en professorsfamilj och snart blef hon indragen i kretsen af deras intimaste bekanta, där alla nya frågor diskuterades med lifligt intresse, kvinnofrågan icke minst.

— Kära pappa, nu klarnar det för mig — skref Lily en tid därefter, — nu vet jag att de finnes så mycket att lefva för äfven för kvinnan, — det är icke det gamla, att blott se till huru hon må behaga mannen, — han må nu sedan vara hurudan som hälst. Nej, pappa, kvinnan — äfven den gifta, — skall icke vara ett omyndigt barn, utan en människa, som fått utveckla sina anlag, som vet att hon själf och icke hennes man är ansvarig för hennes gärningar, med andra ord — kvinnan skall vara någonting mycket bättre än hvad man hittils ansett. Pappa runkade på hufvudet. Honom föreföll alt det där nya mycket

betänkligt, — hvart ville man egentligen komma? Men Paavo blef så lifvad som han ännu aldrig varit och förklarade med strålände ögon att just så skulle det vara och icke annorlunda, att vår Herre väl icke hade nedlagdt en mängd förmögenheter hos kvinnan, ifall det varit Hans mening att de aldrig skulle utvecklas. Och visst skulle hon vara sin mans jämnlige, icke barn, — ty barn skulle hon ju själf uppfostra.

Slutligen fick pappa det klart för sig att det som både Lily och Paavo försvarade, *det* måtte väl vara rätt; nu kunde han således hädanefter lugnt öfverlämna sig åt njutningen af Lilys bref och behöfde aldrig mera motsäga henne.

Bara tiden nu ville gå! —

Sommaren måste Paavo äntligen lofva att tillbringa hos apotekarens på deras nya landtställe. Där var så mycket att planera och fundera och så var Boy så barnslig att han nödvändigt borde ha någon ledning äfven om sommaren. Framföralt behöfde pappa sällskap och han trufdes ju knapt mera med någon annan än Paavo. Mamma tyckte icke häller illa om arrangemanget, — när pappa hade sällskap var han på bättre humör. Hon fruktade dock för ett, — tänk om man skulle börja prata om Aura och Tanner. Det vore icke så underligt, — de voro ju rätt mycket tillsammans nu för tiden. Hon såg visst ingenting ut, men hon var just en sådan där stilla, duglig flicka, som kunde passa till hustru åt honom. Pappa skrattade åt allsammans, men mamma lät ändå Aura tillbringa en del af sommaren hos moster Gustava, -- det kunde icke skada. Ville de sedan ändå ha hvarann så skulle hon visst icke sätta hinder i vägen.

Lily nämde aldrig ett ord om Tanner i sina bref. Ibland kunde det visst stå i något af dem: — jag är glad att du har sällskap, käre pappa, — eller: — det är ju roligt att Boy, som är så barnslig fått ledning, — men intet mera. Icke ens Aura som stundom i största hemlighet skref långa epistlar om Tanner, lyckades förmå Lily att annorlunda än helt flyktigt omnämna honom. — Det är ju roligt, att du vant dig vid Tanner, — eller — det är säkert nyttigt för dig att han läser för er. — Men det kom sig nu väl däraf, att alla de nya idéerna upptogo hennes tid och tankar altför mycket för att tillåta henne att inlåta sig på det förflutna.

— Märkvärdigt förändrad är hon, tänkte Aura, det är visst och sant. Jag undrar hvar alt detta skall sluta! —

Ja, så förändrad var Lily värkligen att den som läste de bref hon numera skref, föga i dem kunde skönja något af den fordna ytliga, nöjeslystrna, bortskämnda flickan.

— Jag är så frisk, — skref hon bland annat den senare vintern, — som jag ännu aldrig varit och har en sådan arbetslust, att jag als icke känner igen mig själf. Om ni kunde ana huru stark och dugtig jag blifvit genom min kära gymnastik! Det enda som numera bedröfvar mig är min gränslösa okunnighet. —

Det där var något som pappa icke kunde smälta. — Okunnighet, okunnighet, hvad skall hon prata om okunnighet, — puttrade han, — gick hon inte i fruntimmersskolan par tre år och hade hon inte sedan en fransysk guvernant! — Jag läser visserligen alt hvad jag hinner och vågar för min hälsa, — skref Lily vidare,

men ingenting kan trösta mig öfver alla de sköna år jag förspilt. —

Det var en lycka för pappa, att Lilys bref satte honom så många myror i hufvudet, ty på det sättet kunde han få tiden att gå. Annars var det ibland alldeles olidligt när Lily icke skrifvit på en tid och posten dröjde. Då hände lätt, att pappa fann rummen för kalla eller kaffet för hett eller tyckte att något annat var på tok. Då hjälpte ingenting annat än att framtaga Lilys gamla bref och sortera dem ordentligt efter nummerföljd och ånyo genomläsa dem det ena efter det andra. Om Paavo då råkade komma måste han sitta och höra på historier från Lilys barndom och skoltid, eller om huru många friare hon haft, ty Lentimoff var icke på långt när den ende. Nej, alla hade de ju velat ha henne, hvarenda en, — själfva doktorn som såg så tvär ut. Och Paavo, — han hade tålmod som en finne. Han satt för det mesta tyst, så det var mycket bekvämt att berätta för honom. Han hade sällan någonting att förtälja om sig själf. Engång kom det dock liksom händelsevis fram, att hans ekonomiska ställning på senare tider blifvit betydligt bättre. Han hade icke behöft betala den borgesförbindelse han länge fruktat, han hade fått en tjänst med bättre inkomster o. s. v. Skulle han inte nu småningom tänka på att bygga bo, menade pappa som den aftonen var på ett synnerligen galant humör. Stackars hederlige Paavo! Han rodnade nästan som en flicka och mumlade blott att det finge framtiden utvisa. Ett sådant steg bör ingen taga förhastadt. Det finnes så mycket att betänka. Han för sin del gillade icke det finska ordspråket: all annat kan man komma att ångra, utom det att

man gift sig tidigt. Det fans ett annat ordspråk som var bättre: ögat är väl herre men förnuftet är konung. Det är blott då man får lyda sitt hjärtas röst när förnuftet icke uppreser sig där- emot.

Under allt detta drog äfven den andra vin- tern småningom förbi. Långsamt släpade den sig fram, stundom alldeles olidligt långsamt. Men äfven den längsta tid täres ju småningom bort. När man hade kommit så långt som till februari och mars, började pappa redan uppgöra planer för sommaren. Så och så skulle trädgården på villan ändras, dit och dit skulle simhuset flyttas, — han ville anskaffa dufvor, — dem hade ju Lily alltid tyckt så mycket om, — med mera dylikt. Mamma och Aura, hvilka fördrifvit tiden den ena med visiter och med att sköta om sina kräm- por, den andra med en liten lofvande kärlekshi- storia, gladdes sig också mycket åt Lilys hemkomst. Aura var dock litet rädd för att hon skulle kom- ma att känna sig litet främmande för sin kusin, åtminstone i början. Hon hade, tyckte Aura, skrivit så underbara bref i allmänhet, om allting annat än det hon förr satte största värde på. Hon uttalade sin farhåga för Tanner men han log blott, — hvem kunde någonsin blir klok på hvad han tänkte.

Andtligen smulto drifvorna långsamt och försiktigt. Isen som icke gjort sig någon hast i världen måste äfven slutligen gifva vika och ångbåtarna begynte våga sig ut, den ena efter den andra. — Vänta mig icke med de första båtarna, — skref Lily, — jag är ännu icke fär- dig, men fram på sommaren kommer jag.

Och hon kom. Pappa apotekaren fick värk- ligen upplefva den dag då han snyftande slöt

den länge saknade i sina armar och i den förtroliga aftonstunden som förr fick bjuda henne sitta på sitt knä. Men då skrattade Lily — ett klingande lefnadsfriskt skratt. — Tycker du jag är samma kråka som förut med knapt nog en droppe dugligt blod i mina ådror! Se på mina kinder pappa och mina armar, — känn på dem bara! Har jag icke väl använt min tid kanske? —

Ja, hon var härlig, — det var pappas enda tanke och mamma var äfven helt belåten. Hon hade så mycket fruktat för att Lily skulle se altför dugtig och bastant ut, efter all den fasliga exercisen eller hvad den nu kallades, — och mycket runda kinder se icke fina ut.

Walter och Boy voro rent af betagna i Lily, som blifvit nästan lika hurtig som de själfva och förstod sig på att tala om altmöjligt roligt, och Aura hade så mycket att fråga om Stockholm, att hon knapt lade märke till den klyfta som uppstått emellan dem. Men den fans dock där, ty Lily var en ny människa, medan Aura var densamma som förut, helt och hållet upptagen och road af alt det lilla som sällskapslifvet har att bjuda på.

Det enda pappa numera saknade var Tan-ners sällskap som han blifvit så van vid. För hvem skulle han nu utgjuta sig om Lilys alla fullkomligheter? — Men Tanner var denna sommar långt borta. Han skulle sköta om sin enda systers landtegendom, ty hon hade nyligen blifvit enka och kunde icke reda sig utom manlig hjälp. Till Bartholomeus dagen skulle han dock komma och hälsa på, — det var en gammal öfverenskommelse mellan honom och pappa.

Vädret hade varit mycket fult under hela början af Augusti. Man tyckte sig stundom redan vara midt i hösten. Men då månaden begynte nalkas sitt slut, slog vädret om och man fick njuta af de härligaste sommardagar.

Det var dagen före namnsdagen. Lily stod vid fönstret och såg nedåt alléen för att få se Tanner komma.

— Ett underligt sammanträffande att han just skall komma nu —, sade hon vid sig själf. Skall han minnas, att det i morgon är den ödesdigra dagen, att det då är fem år sedan jag lofvade — — — Ack nej, huru kunde hon väl vara så barnslig! När hade han visat henne något varmare intresse. Hvarför kunde hon icke bli kvitt den fantasien, att han ändå skulle fråga henne — — —?

Alla voro glada öfver Tanners ankomst; till och med mamma och Aura, ehuru de alt fortfarande funno honom mycket besynnerlig. Stod han icke där till exempel nästan mållös framför Lily och hade knappast ett ord för henne, ehuru hon så vänligt bad honom vara välkommen och sade att det var roligt att träffas igen efter så lång tid. Och var han icke så konfys och omöjlig då han sent om aftonen skulle hjälpa ungdomen att dekorera, att de måste skratta åt honom?

Men denna afton gick Lily till hvila med en lycksalig aning.

På morgonen vaknade hon dock af att hon gråtit, — hon hade drömt något så sorgligt, hon visste ej rätt hvad det var. Denna känsla tyngde henne hela dagen, de många främmande människorna oroade henne också. Skulle de icke få ett ostördt ögonblick? —

Det såg icke så ut. Man kom och gick, åt, pratade och skämtade och tycktes ha mycket roligt. Pappa kom alt emellanåt och klappade Lily på hufvudet eller bad henne spela eller sjunga, eller hämta några förfriskningar. Han var så utsägligt lycklig öfver att ändtligen åter ha henne hos sig.

Tanner höll sig troget till Walter och Boy eller drog sig undan till pappas rum för att ha fred för de många obekanta människorna. Där öfverraskade honom Lily engång stående framför hennes porträtt som stod på hennes faders skrifbord och alldeles försjunken i betraktandet af detsamma. Han drog sig blixtsnabt undan, men hon hade sett uttrycket i hans ansikte och nu visste hon — att hon var en lycklig kvinna. —

Det härliga månskenet hade lockat alla ut om aftonen. Man hade följt hem de närmast boende gästerna och återvände nu. Aura hade gått upp på sitt rum. Lily återvände till salen och satte sig där vid det stora bordet i det klara månskenet. Hon sade sig själf att hon icke väntade på något, men likväl ryckte hon till när det gick i dörren. Tanner kom fram och stälde sig på andra sidan af bordet.

— Jag hade hoppats att få tala ett ord med fröken Lily, — sade han nästan tvärt, — jag har trott mig märka att ni minns hvad det är för en dag vi ha. —

Men längre kom han icke. Orden lydde icke mer hans vilja och hans händer som mekaniskt gripit om en bok darrade synbarligen. Men då steg hon upp och gick bort till honom. Och hon stod där så högväxt och smärt, så frisk och varm och ärlig. Ännu aldrig hade han sett

något så skönt. Men ännu skönare var klangen i hennes röst, uttrycket i hennes ansikte.

— Vill ni förlåta mig, — så talade hon, — allt det onda jag på dessa långa år tillfogat er, — det var en tid då jag lekte med er, -- som ni själf sade, — men det kostade mig dyrt — kan ni förlåta? —

Hennes röst kväfdes, hon sträckte ut sin hand — —

— Gud i himlen — utbrast han och visste icke rätt att han hade dragit henne till sig, förrän han hörde henne snyfta vid sitt bröst. Men han höll henne sedan åter ifrån sig. — För Guds skull Lily, — hviskade han, — är ni säker på att ni icke bedrager er? Jag kan icke uthärda denna tanke. Er fantasi har kanske kommit er att tänka på mig då och då, altsedan den där dagen för fem år sedan. Men betänk er, ni kan bli förfärligt olycklig med mig, ty — ty huru skall ni kunna känna detsamma för mig som jag för er? — Han kramade hennes händer. —

Hon log blott med tårar i ögat och slog sina armar om hans hals och smög sig intill honom. Och han kysste henne lycksalig.

Han hade nu blifvit den siste och det var det han väntat på.

Det var en förunderlig féesaga i det förunderliga månskenet.

Det gick sakta i dörren till apotekarens rum och innan de visste ordet af stod han själf framför dem. Lily störtade i hans armar.

— Pappa, pappa du, — det är nu ändtli- gen afgjort som du ser, — och han har tänkt på din flicka i fem år, — fem år!! —

Pappa blickade bestört från den ena till den andra och skakade deras händer. Klara tårar runno ut för hans vissnade kinder. Men emellan tårarne nickade han belåtet och log och sade: — fem år! Ja, då må jag väl säga med salig Adlercreutz i tiden — „han var Finne“.

Slut.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8
Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

